

ทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก*
Leadership Skills, Knowledge Management, Organizational Innovation, Competitive Advantage and Community Enterprise Strength in Nakhon Nayok Province

¹สโรชนี ศิริวัฒนา, นันทิยา น้อยจันทร์, รัชญา โสภณอภิกุล และ พระสุชิน ปัญญะสิน

¹Srochinee Siriwattana, Nuntiya Noichun, Ratchaya Sopolapikul and Phra Suchin Punyasin

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: srochinee.si@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ระดับของทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก รวม 340 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการสุ่มตัวเลขจากบัญชีสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร และความได้เปรียบในการแข่งขัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ความเข้มแข็ง; วิสาหกิจชุมชน; ความเป็นผู้นำ

Abstract

The research article aimed to examine the levels of leadership skills, knowledge management, organizational innovation, competitive advantage, and the strength of community enterprises in Nakhon Nayok Province. The study employed a quantitative approach. The sample consisted of 340 members of community enterprises in Nakhon Nayok, with the sample size determined using the criterion of 20 times the number of observed variables. Simple random sampling was conducted using random numbers from the community enterprise membership lists. Data were collected through a questionnaire. Descriptive statistics, including mean and standard deviation, were used to analyze the data.

*Received May 4, 2025; Revised August 9, 2025; Accepted August 21, 2025

The findings revealed that the overall levels of leadership skills, knowledge management, organizational innovation, and competitive advantage were high, while the overall strength of community enterprises was at the highest level.

Keywords: Strength; Community Enterprise; Leadership

บทนำ

ในอดีต ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อประกอบธุรกิจในระดับรากหญ้ายู่มากมาย ซึ่งเป็นธุรกิจที่ยังมีขนาดไม่ถึงวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) หรือสหกรณ์ แต่เป็นธุรกิจที่สามารถช่วยเหลือเศรษฐกิจของประเทศได้ในระดับหนึ่ง ธุรกิจในระดับนี้ยังมีปัญหาที่ประสบอยู่ คือ ไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานรัฐหรือเอกชนอื่น ๆ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ การสนับสนุนจากภาครัฐไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย และความต้องการไม่ชัดเจน รัฐบาลจึงกำหนดให้มีการออกกฎหมายรองรับการประกอบการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งจำนวนหนึ่งอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะเข้ามาแข่งขันทางการค้า ให้ได้รับการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยธุรกิจที่สูงขึ้น ดังนั้น ประโยชน์ของวิสาหกิจชุมชน คือ การรวมตัวกันของเกษตรกรในการประกอบธุรกิจในระดับชุมชน มีความมั่นคง ได้รับการรับรองตามกฎหมาย การส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาความสามารถในการจัดการ ตรงตามความต้องการที่แท้จริง และระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีความพร้อมที่จะพัฒนาสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต (Department of Agricultural Extension, Ministry of Agricultural and Cooperative, 2014)

วิสาหกิจชุมชน เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน วิสาหกิจชุมชนจึงเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลาย แต่เชื่อมโยงและเกื้อกูลกันไม่ว่าจะเป็นการผลิตสินค้า และกิจกรรมด้านบริการ (Community Enterprise Promotion Act, B.E. 2548, 2005) ดังนี้ 1) การผลิตสินค้า และ 2) กิจกรรมด้านบริการ เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับสมาชิกและชุมชน กิจกรรมด้านบริการจึงมีได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ กิจกรรมวิสาหกิจชุมชนของแต่ละชุมชนหรือแต่ละท้องถิ่นอาจต่างกันไปขึ้นกับอาชีพหลัก สภาพแวดล้อม ทรัพยากร หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิสังคม และภูมิปัญญาที่สั่งสมกันมา วิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญต่อท้องถิ่น และประเทศ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากโดยรวมของประเทศ (Department of Agricultural Extension, Ministry of Agricultural and Cooperative, 2014)

วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก ได้มีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 โดยเริ่มการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา และจากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2554 พบว่าวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก มีจำนวน 352 แห่ง มีจำนวนสมาชิก 5,200 คน (Chupoon, 2011) ขณะที่ปัจจุบันจากข้อมูลของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (Community Enterprise Promotion Division, Department of Agricultural Extension, 2024) ได้สรุปจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียนแล้ว (ข้อมูลเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2567) พบว่า วิสาหกิจชุมชนทั้งประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 82,888 แห่ง มีสมาชิก 1,445,773 คน เป็นประเภทการผลิตสินค้า จำนวน

111,871 แห่ง และประเภทการให้บริการ จำนวน 14,750 แห่ง (วิสาหกิจชุมชนสามารถประกอบกิจการได้มากกว่าหนึ่งประเภทกิจการ) เมื่อพิจารณาเฉพาะจังหวัดนครนายก พบว่า มีจำนวนวิสาหกิจชุมชน 347 แห่ง แบ่งเป็น ประเภทการผลิตสินค้า จำนวน 259 แห่ง และประเภทการให้บริการ จำนวน 15 แห่ง มีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 3,822 คน จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก ยังขาดความเข้มแข็งเมื่อพิจารณาจาก จำนวนวิสาหกิจชุมชน และจำนวนสมาชิกที่ลดลง

นอกจากนี้ ข้อมูลจาก Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGA) (2024) พบว่าจังหวัดนครนายก มีวิสาหกิจชุมชนที่ถูกประเมินศักยภาพทั้งหมด 241 แห่ง มีศักยภาพระดับดี 102 แห่ง ระดับปานกลาง 104 แห่ง และระดับที่ต้องปรับปรุง 35 แห่ง จะเห็นได้ว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของวิสาหกิจในจังหวัดทั้งหมดยังอยู่ในระดับปานกลาง และต้องปรับปรุง จึงเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่จะทำให้วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก ยกระดับขึ้นมา และสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย แบ่งออกได้ เป็น 4 ประเด็น (Jintana, and Boonlab, 2022) ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (context) คือ นโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความต่อเนื่อง การนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติยังคงมีปัญหา รวมถึงค่าครองชีพและหนี้สินภาคครัวเรือนสูงขึ้น 2) ปัจจัยภายใน (input) พบว่า ผู้บริหารยังขาดความเป็นผู้ประกอบการ ไม่มีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจ บุคลากร ไม่เพียงพอ ขาดความรู้ทางด้านกฎหมายท้องถิ่น ไม่มีความสามารถในการเขียนโครงการ และแผนธุรกิจ 3) กระบวนการทำงานของวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการตลาด ไม่รู้วิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด ไม่มีการวางแผนในการทำงาน ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้าได้ ไม่รู้จักการนำเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเข้ามาใช้กับสินค้าและ ไม่มีการทำบัญชี และ 4) ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการดำเนินการ ไม่เพียงพอ หลาย ๆ แห่งไม่มีกำไร การผลิตสินค้ายังไม่มีความมาตรฐานในระดับสากล และการบริหารจัดการวัตถุดิบยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ วิสาหกิจชุมชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก ซึ่งเป็นพื้นที่วิจัย ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชนของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับของทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ดังต่อไปนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎีทักษะความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย 1.1) ทักษะด้านการสื่อสาร 1.2) ทักษะด้านการจูงใจ และ 1.3) ทักษะด้านการจัดการ 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 2.1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.2) การสกัดความรู้ออกจากตัวคน 2.3) การรวบรวมความรู้ และ 2.4) การฝึกฝังความรู้ 3) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมองค์กร ประกอบด้วย 3.1) นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ 3.2) นวัตกรรมด้านกระบวนการ และ 3.3) นวัตกรรมด้านบริหาร

จัดการ 4) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความได้เปรียบในการแข่งขัน ประกอบด้วย 4.1) การบริหารจัดการ ต้นทุน 4.2) คุณภาพผลิตภัณฑ์ 4.3) ความยืดหยุ่นในการผลิต และ 4.4) ความเชื่อถือได้ในการส่งมอบสินค้า และ 5) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 5.1) ความเข้มแข็งด้านการเงิน 5.2) ความเข้มแข็งด้านการตลาด และ 5.3) ความเข้มแข็งด้านการผลิต

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (qualitative research) การวิจัยเชิงปริมาณ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก จำนวนทั้งสิ้น 3,822 คน (Community Enterprise Promotion Division, Department of Agricultural Extension, 2024) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ได้ขนาดตัวอย่าง 300 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling)

ขั้นตอนที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก รวม 340 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการสุ่มตัวเลข จากบัญชีสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด พบว่า สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Cronbach's alpha) ของมาตรวัดตัวแปรสังเกตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าระหว่าง 0.807 ถึง 0.988 และทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.989

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บแบบสอบถามทั้งแบบเก็บด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล และประสานงานกับวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก แต่ละกลุ่ม เพื่อขอดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนถึงรายละเอียดในแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และสอบถามความสมัครใจจากกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและสมัครใจแล้ว จึงมอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบ แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลผลตามเกณฑ์ของ Best & Kahn (1993) ค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

ผลการวิจัย

ระดับของทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครนายก มีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับทักษะความเป็นผู้นำ

ทักษะความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถและคุณสมบัติที่ทำให้บุคคลสามารถนำทางและมีอิทธิพลต่อผู้อื่นในทิศทางที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือชุมชน ทักษะเหล่านี้ประกอบด้วย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการจูงใจ และทักษะด้านการจัดการ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับทักษะความเป็นผู้นำ

ทักษะความเป็นผู้นำ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
ทักษะด้านการสื่อสาร	4.41	0.44	มาก
ทักษะด้านการจูงใจ	4.41	0.46	มาก
ทักษะด้านการจัดการ	4.43	0.39	มาก
ภาพรวมทักษะความเป็นผู้นำ	4.41	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก มีความคิดเห็นว่าประธานวิสาหกิจชุมชนมีทักษะความเป็นผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีทักษะด้านการจัดการมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ ทักษะด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.41$) และทักษะด้านการจูงใจ ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ

2. ระดับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการที่องค์กรหรือบุคคลใช้เพื่อสร้าง รวบรวมจัดเก็บ แบ่งปัน มาพัฒนาให้เป็นระบบและใช้ประโยชน์จากความรู้ภายในองค์กรหรือในกลุ่มบุคคล ในองค์กร เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสกัดความรู้ออกจากตัวคน การรวบรวมความรู้ และการผนึกฝังความรู้ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการจัดการความรู้

การจัดการความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.45	0.42	มาก
การสกัดความรู้ออกจากตัวคน	4.43	0.39	มาก
การรวบรวมความรู้	4.39	0.40	มาก
การผนึกฝังความรู้	4.38	0.40	มาก
ภาพรวมการจัดการความรู้	4.41	0.24	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก มีการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ การสกัดความรู้ออกจากตัวคน ($\bar{X} = 4.43$) การรวบรวมความรู้ ($\bar{X} = 4.39$) และการฝึกฝังความรู้ ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

3. ระดับนวัตกรรมองค์กร

นวัตกรรมองค์กร หมายถึง กระบวนการ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และอยู่รอดท่ามกลางการแข่งขัน ประกอบด้วย นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมด้านกระบวนการ และนวัตกรรมด้านการจัดการ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับนวัตกรรมองค์กร

นวัตกรรมองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์	4.45	0.36	มาก
นวัตกรรมด้านกระบวนการ	4.52	0.35	มากที่สุด
นวัตกรรมด้านบริหารจัดการ	4.50	0.42	มาก
ภาพรวมนวัตกรรมองค์กร	4.49	0.25	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก มีนวัตกรรมองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีนวัตกรรมด้านกระบวนการมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมาคือ นวัตกรรมด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.50$) และนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ

4. ระดับความได้เปรียบในการแข่งขัน

ความได้เปรียบในการแข่งขัน หมายถึง คุณลักษณะหรือสิ่งที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความได้เปรียบเหนือคู่แข่งในตลาดหรืออุตสาหกรรมเดียวกัน สามารถในการทำงานบางอย่างหรือหลายอย่างที่คุณคู่แข่งไม่สามารถทำตามได้ ซึ่งวัดจาก การบริหารจัดการต้นทุน คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ความยืดหยุ่นในการผลิต และการส่งมอบสินค้า มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความได้เปรียบในการแข่งขัน

ความได้เปรียบในการแข่งขัน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การบริหารจัดการต้นทุน	4.51	0.35	มากที่สุด
คุณภาพผลิตภัณฑ์	4.48	0.46	มาก
ความยืดหยุ่นในการผลิต	4.46	0.40	มาก
ความเชื่อถือได้ในการส่งมอบสินค้า	4.43	0.49	มาก
ภาพรวมความได้เปรียบในการแข่งขัน	4.47	0.25	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก มีความได้เปรียบในการแข่งขันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีการบริหาร

จัดการต้นทุนมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมาคือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.48$) ความยืดหยุ่นในการผลิต ($\bar{X} = 4.46$) และความเชื่อถือได้ในการส่งมอบสินค้า ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

5. ระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนที่สามารถดำเนินงาน บริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนได้ด้วยตนเองในด้านต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ โดยชี้วัดจากความเข้มแข็งด้านการเงิน ความเข้มแข็งด้านการตลาด และความเข้มแข็งด้านการผลิต มีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
ความเข้มแข็งด้านการเงิน	4.50	0.43	มาก
ความเข้มแข็งด้านการตลาด	4.56	0.39	มากที่สุด
ความเข้มแข็งด้านการผลิต	4.50	0.43	มาก
ภาพรวมความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน	4.52	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีความเข้มแข็งด้านการตลาดมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมาคือ ความเข้มแข็งด้านการเงิน และความเข้มแข็งด้านการผลิตเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 4.50$)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยนี้คือ ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนมิได้เกิดจากความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นผลจากกระบวนการบูรณาการของหลายมิติที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ การสร้างนวัตกรรม และการสร้างรายได้เปรียบเชิงการแข่งขัน กระบวนการเหล่านี้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยผู้นำที่มีทักษะการจัดการและการสื่อสารที่เข้มแข็งสามารถเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก ทำหน้าที่ประสานสมาชิก กระตุ้นการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ เมื่อการจัดการความรู้ถูกนำมาปฏิบัติจริง เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการสกัดความรู้จากประสบการณ์ จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการ ซึ่งนวัตกรรมเหล่านี้จะเป็นฐานสำคัญให้วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ทั้งด้านต้นทุน คุณภาพ ความยืดหยุ่น และความน่าเชื่อถือในการส่งมอบสินค้า

ในเชิงคุณค่าและประโยชน์ กระบวนการเชื่อมโยงดังกล่าวทำให้วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพในการปรับตัวต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่น ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาปัจจัยภายนอกเพียงอย่างเดียว และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เนื่องจากการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไม่ได้หยุดอยู่แค่การผลิตสินค้า แต่ยังรวมถึงการบริหารจัดการตลาด การเงิน และทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่พบว่า วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายกมีทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร ความได้เปรียบในการแข่งขัน และความเข้มแข็งในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดนั้น ทั้งนี้เพราะในด้านโครงสร้างของวิสาหกิจชุมชนที่มักจะมีผู้นำที่ใกล้ชิดกับสมาชิก เข้าใจพื้นที่ และสามารถประยุกต์ทักษะการจัดการกับบริบทท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ทักษะด้านการจัดการที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของผู้นำในการบริหารจัดการทรัพยากร กำหนดแนวทาง และแก้ไขปัญหาได้ดี ขณะที่ทักษะด้านการสื่อสารและการจูงใจมีความโดดเด่น ซึ่งมีความสำคัญต่อการระดมความร่วมมือและสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม ผลการวิจัยที่พบว่าทักษะด้านการจัดการ การสื่อสาร และการจูงใจอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Katz (1974) ที่เสนอว่า ทักษะความเป็นผู้นำ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางเทคนิค (technical skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skill) ทักษะด้านแนวคิด (conceptual skill) โดยเฉพาะในระดับวิสาหกิจชุมชน ผู้นำจำเป็นต้องมี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านแนวคิด สูงในการบริหารจัดการและสร้างแรงจูงใจให้สมาชิก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Northouse (2018) ซึ่งชี้ว่า ผู้นำที่มีความสามารถในการสื่อสารและสร้างแรงจูงใจที่ดีจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและความร่วมมือในทีม โดยเฉพาะในบริบทขององค์กรที่มีทรัพยากรจำกัด เช่น วิสาหกิจชุมชน ทักษะผู้นำที่เข้มแข็งจึงยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร

2. การจัดการความรู้ ระดับมากในทุกมิติ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสกัดความรู้จากบุคคล แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนมีระบบการเรียนรู้ร่วมกันที่เข้มแข็ง อันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการที่แน่นแฟ้น การมีเวทีในการพูดคุย และการที่สมาชิกในชุมชนให้คุณค่ากับประสบการณ์ตรง ทำให้สามารถดึงองค์ความรู้จากแต่ละคนมาใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่วิสาหกิจชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสกัดความรู้จากบุคคลในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Nonaka, and Takeuchi (1995) ในโมเดล SECI Model ซึ่งประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์ (socialization) การแปลงความรู้จากตัวบุคคลเป็นความรู้ชัดแจ้ง (externalization) การผนวกรวมความรู้ (combination) และการฝังความรู้กลับสู่บุคคล (internalization) โมเดลนี้อธิบายได้ว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการความรู้เชิงลึกอย่างเป็นระบบผ่านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในกลุ่ม องค์กรประกอบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสกัดความรู้มีค่าเฉลี่ยสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gold, Malhotra, and Segars (2001) ซึ่งพบว่า องค์กรที่มีระบบการจัดการความรู้ที่ดีจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และสามารถพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องได้ โดยเฉพาะในองค์กรขนาดเล็ก การถ่ายโอนความรู้จากบุคคลสำคัญอย่างผู้นำหรือผู้มีประสบการณ์จึงมีความจำเป็นสูง

3. นวัตกรรมองค์กรที่อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านกระบวนการ สะท้อนว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการปรับปรุงวิธีการทำงาน การผลิต หรือการจัดจำหน่ายให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรและสถานการณ์ในพื้นที่ ซึ่งอาจเกิดจากแรงกดดันของการแข่งขันในตลาด หรือความพยายามในการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ขณะที่นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการก็อยู่ในระดับสูง แสดงถึงความตระหนักในการพัฒนาสินค้าและองค์กรให้ทันสมัยอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Schumpeter (1934) ซึ่งระบุว่า นวัตกรรมสามารถเกิดขึ้นได้จาก การปรับปรุงกระบวนการ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ และการเปลี่ยนรูปแบบการจัดการ วิสาหกิจชุมชนที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์บริบทชุมชนและการแข่งขันจึงสะท้อนนวัตกรรมในความหมายของ Schumpeter อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Damanpour, and Aravind (2012) ซึ่งอธิบายว่า องค์กรขนาดเล็กสามารถสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีการสนับสนุนภายใน เช่น

ภาวะผู้นำที่เปิดกว้าง และระบบการเรียนรู้ภายในองค์กร ผลการวิจัยนี้จึงยืนยันว่าแม้ในระดับชุมชน หากมีองค์ประกอบส่งเสริมที่ดี ก็สามารถพัฒนานวัตกรรมได้เช่นกัน

4. ความได้เปรียบในการแข่งขัน การบริหารต้นทุนที่ได้คะแนนสูงที่สุดบ่งชี้ว่าวิสาหกิจชุมชนมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เน้นการผลิตโดยประหยัดต้นทุนในขณะที่ยังคงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของชุมชนที่มักใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและแรงงานภายใน ทำให้สามารถควบคุมต้นทุนได้ดี ความได้เปรียบด้านคุณภาพ ความยืดหยุ่น และความเชื่อถือได้ก็สะท้อนถึงความพยายามในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการต้นทุนและคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Porter (1985) ซึ่งเสนอว่าองค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ผ่าน 3 กลยุทธ์หลักได้แก่ การเป็นผู้นำด้านต้นทุน (cost leadership) ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ (differentiation) การเจาะกลุ่มตลาดเฉพาะ (focus) วิสาหกิจชุมชนที่ควบคุมต้นทุนและเน้นคุณภาพตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าเฉพาะจึงเป็นตัวอย่างของการใช้กลยุทธ์เชิงแข่งขันตามแนวทางของ Porter (1985) ความสามารถในการบริหารจัดการต้นทุนและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับงานของ Barney (1991) ที่กล่าวถึงทรัพยากรภายในองค์กร (resource-based view: RBV) ว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยเฉพาะองค์กรที่สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จะมีความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว และความเข้มแข็งในด้านการตลาดและการเงินที่ปรากฏในผลการวิจัยนี้

5. ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการตลาด แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนไม่เพียงแต่มุ่งผลิตเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการสร้างแบรนด์ พัฒนาช่องทางการขาย และการเข้าถึงตลาดใหม่ ๆ เช่น การขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์หรือความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ความเข้มแข็งด้านการเงินและการผลิตที่อยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงการมีแผนการเงินที่รัดกุม การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงกระบวนการผลิตที่มีมาตรฐานเพียงพอต่อการรองรับความต้องการของลูกค้า ระดับความเข้มแข็งที่สูงของวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะด้านการตลาดและการเงิน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sachs (2005) และ UNDP (1997) ที่เน้นการพัฒนาทุนในชุมชน ทั้งทุนมนุษย์ ทุนสังคม และทุนเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความยั่งยืนของชุมชนผ่านกลไกเศรษฐกิจชุมชน การที่ชุมชนมีศักยภาพในการผลิตและบริหารการตลาดเองสะท้อนถึงความเข้มแข็งของทุนในระดับโครงสร้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Peredo, and Chrisman (2006) ซึ่งศึกษาวิสาหกิจชุมชนในระดับนานาชาติและพบว่า ความสำเร็จและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมพลังภายในองค์กร เช่น ความร่วมมือ ความเป็นเจ้าของร่วม และความสามารถในการบริหารจัดการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครนายกมีศักยภาพและความเข้มแข็งในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ การสร้างนวัตกรรม ความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งขององค์กร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทุกองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนล้วนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงความพร้อมในการพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการหลายท่าน โดยแนวคิดเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าองค์กรขนาดเล็กสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงหากมีการพัฒนาองค์ประกอบภายในอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม วิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครนายกมีความพร้อมที่จะเป็นต้นแบบในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการพัฒนาผู้นำ การจัดการองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรม การบริหารต้นทุน และความสามารถด้านการตลาด ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและความยั่งยืนในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้ คือ การบูรณาการระหว่างทักษะความเป็นผู้นำ การจัดการความรู้ นวัตกรรมองค์กร และความได้เปรียบในการแข่งขัน และนำไปสู่ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ในบริบทของ จังหวัดนครนายกอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่า ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยใด ปัจจัยหนึ่งเพียงลำพัง แต่เกิดจาก การเสริมแรงซึ่งกันและกันของหลายมิติในองค์กร โดยเฉพาะ “นวัตกรรม ด้านกระบวนการ” และ “การบริหารจัดการต้นทุน” มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างผลลัพธ์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นมิติใหม่ในเชิงบริหารจัดการชุมชนที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากการดำเนินกิจการแบบดั้งเดิม ไปสู่แนวคิดการจัดการองค์กรสมัยใหม่ในระดับชุมชน องค์ความรู้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนา วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ อื่น ๆ โดยการเน้นการพัฒนาผู้นำที่มีความสามารถในการจัดการความรู้และสร้าง นวัตกรรมให้เกิดขึ้นภายในองค์กร อันเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า ทักษะความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด หรือ องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านภาวะผู้นำ การสื่อสาร การบริหารจัดการ และการจูงใจ เพื่อเสริมศักยภาพผู้นำชุมชนในการขับเคลื่อน กิจกรรมของวิสาหกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า การจัดการความรู้ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงาน ภาครัฐ เช่น สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ควรเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนา เครื่องมือและระบบฐานข้อมูลความรู้ เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสกัดองค์ความรู้ภายในองค์กรได้ อย่างเป็นระบบ

1.3 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า นวัตกรรมองค์กร อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานด้าน นวัตกรรม เช่น สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) หรือกระทรวงอุตสาหกรรม ควรส่งเสริมโครงการสนับสนุน การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ทันสมัย เพื่อตอบโจทย์ตลาดและยกระดับ มาตรฐานของสินค้า

1.4 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า ความได้เปรียบในการแข่งขัน อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานส่งเสริมวิสาหกิจ เช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ควรสนับสนุนการบริหารต้นทุน การพัฒนาคุณภาพสินค้า และการส่งเสริมตลาดออนไลน์ให้แก่กลุ่ม วิสาหกิจ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

1.5 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ พบว่า ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานด้านนโยบาย เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรใช้ผล วิจัยนี้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในระดับประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนกับหน่วยงานภายนอก เนื่องจาก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าวิสาหกิจมีศักยภาพภายในที่ดีมาก แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงการสร้างเครือข่าย หรือพันธมิตรกับภาคส่วนอื่น เช่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หรือภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

2.2 บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชน แม้งานวิจัยจะกล่าวถึงนวัตกรรมองค์กร แต่ยังไม่ได้เจาะลึกถึงการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลโดยเฉพาะ เช่น การตลาดออนไลน์ ระบบจัดการภายใน หรือการใช้ AI/IoT ในการผลิต ซึ่งเป็นแนวโน้มสำคัญในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

2.3 ผลกระทบของนโยบายภาครัฐต่อความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าวิสาหกิจมีความเข้มแข็งสูง แต่ยังไม่มีการประเมินว่าเกิดจากนโยบายหรือมาตรการใดของรัฐบ้าง และมีผลต่อความยั่งยืนในระยะยาวอย่างไร การวิจัยเรื่องนี้จะช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายที่ตอบโจทย์และสนับสนุนได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

References

- Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Chupoon, T. (2011). Community Enterprise Information Report, Nakhon Nayok Province. Retrieved April 30, 2024, from <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/datachw/%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%81.pdf>
- Community Enterprise Promotion Act, B.E. 2548. (2005). Retrieved April 30, 2024, from https://www.moac.go.th/law_agri-files-391991791824
- Community Enterprise Promotion Division, Department of Agricultural Extension. (2024). *Community Enterprise Registration Results as of March 31, 2024*. Retrieved April 28, 2024, from <http://www.sceb.doae.go.th/Documents/STC/310367.pdf>
- Damanpour, F., & Aravind, D. (2012). Managerial Innovation: Conceptions, Processes and Antecedents. *Management and Organization Review*, 8(2), 423-454.
- Department of Agricultural Extension, Ministry of Agricultural and Cooperative. (2014). *Community Enterprise Operations to Support ASEAN Economic Community (AEC) Integration*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand, Ltd.
- Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGA). (2024). *Number of Community Enterprises Classified by Potential Level, 2023*. Retrieved May 10, 2024, from <https://data.go.th/dataset/community-enterprise>
- Gold, A. H., Malhotra, A., & Segars, A. H. (2001). Knowledge Management: An Organizational Capabilities Perspective. *Journal of Management Information Systems*, 18(1), 185-214.
- Jintana, S., & Boonlab, S. (2022). The Guidelines to Develop Potential of Innovative Business Management for Competitive Advantage Community-Based Enterprises in Pathumthani Province. *Journal of Public Administration and Politics*, 11(2), 87-107.
- Katz, R. L. (1974). Skills of an Effective Administrator. *Harvard Business Review*, 52(5), 90-102.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. United Stage of Kingdom: Oxford University Press.

- Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and Practice*. (8th ed.). Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Peredo, A. M., & Chrisman, J. J. (2006). Toward a Theory of Community-Based Enterprise. *Academy of Management Review*, 31(2), 309-328.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. Glencoe: Free Press.
- Sachs, J. D. (2005). *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*. Lon Don: Penguin Press.
- Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development*. Massachusetts: Harvard University Press.
- United Nations Development Programme. (1997). *Human Development Report*. UK: Oxford University Press.